

Gör ett runsten

Om du har skrivit ut vår runnyckel kan du göra din egen runsten. På stenen kan du skriva precis vad du vill. Du kan återberätta någon gammal saga, eller bara tala om när ditt fotbollslag vann förra gången. Vår runsten gör du av kartong eller papier maché.

Papier maché är en pappersmassa som används till modellering. Det är ett billigt och otroligt tåligt material. Huvudingredienserna är papper och lim.

Vad behöver du?

- *Tidningspapper, servetter eller omslagspapper (inte blankt papper)
- *Varmt vatten
- *Tapetklister eller hemmagjort klister på vatten och potatismjöl
- *Elvisp eller hushållsmixer
- *Sil

Att experimentera med:

Linolja ger smidigare pappersmassa.

Krita ger ytterligare styrka och smidighet. Den ger också en yta som är lättare att måla på utan att lösa upp pappret. Tillsätt kritan innan du blandar i limmet. Mjöl ger en segare massa, som gör den färdiga produkten mer hållbar. Trälim kan ersätta tapetklistret för att få en segare, starkare och mer läderartad yta.

Här är ett bra recept på papier-maché:

Blanda 1 l urkramad pappersmassa med:

1/2 dl krita

1/2 dl tapetklister, mjöklister eller trälim

1 msk linolja

Rör om/knåda ordentligt

1/2 dl torrt tapetklister strös över blandningen

Knåda blandningen med handen.

Kom ihåg; kritan och linoljan är inte nödvändig, men gör pappersmassan lättare att jobba med.

Så här gör du pappersmassa

Riv sönder papper i frimärksstora bitar. Du kan använda sidor från en vanlig dagstidning, men också omslagspapper eller gamla servetter. Huvudsaken är att pappret inte är blankt.

Lägg pappersbitarna i en bunke med varmt vatten. Låt blandningen stå minst två timmar, allra bäst är den om den kan stå över natten. Kör med en elvisp i pappersblandningen eller häll över lite åt gången i en hushållsmixer. Ungefär en näve papper tillsammans med en liter ljummet vatten är en bra blandning.

När du fått en gråaktig massa silar du av geggan. Knåda och pressa massan om

och om igen i silen så att du får ut så mycket av vattnet som möjligt. Se till att inget av pappersmassan hänger med ner i avloppet!

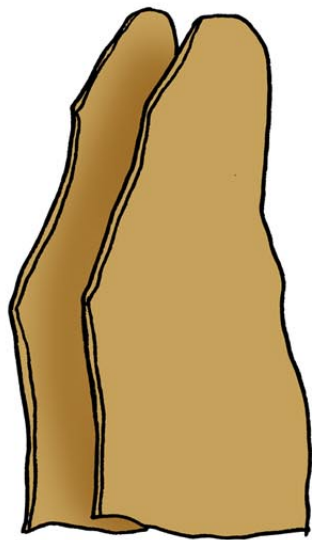
Hur gör man sen?

Blanda till tapetklister eller hemmagjort klister på vatten och potatismjöl, och låt det stå och dra.

Smula ned pappersmassan i en bunke. Ska du ha i krita, lägg i det nu och blanda med tapetklistret. Ska du ha i linolja är det också dags att lägga i det. Knåda massan med en gaffel ordentligt. Limmet ska arbetas in rejält i pappret. I receptet ovanför strör man torrt tapetklister över blandningen på slutet, det funkar bra!

Om massan fortfarande är för torr tillsätter du mer lim. Om det är för mycket vatten ta istället torrt tapetklister-pulver. Den färdiga massan ska kännas aningen klibbig, men vara smidig och behålla formen när du kramar den.

Färdig papier maché krymper alltid lite medan det torkar. Du kan spara pappersmassa som blivit över, bäst är om du inte hunnit tillsätta något klister. Lägg massan i en bunke med tättslutande lock. Är blandningen redan "limmad" ska du stoppa bunken i kylan.

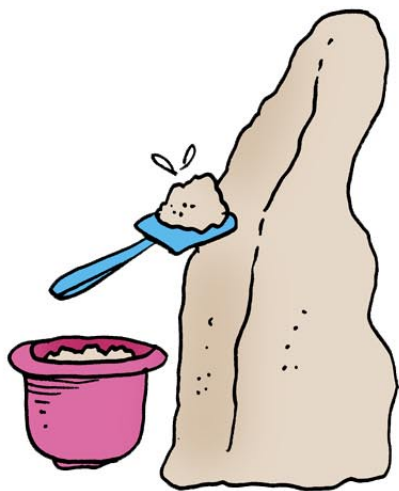
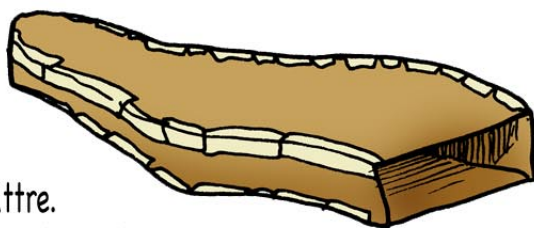

Grunden till runstenen

Rita upp en stenliknande form på en bit kartong. Vill du ha en riktigt stor sten kan du givetvis tejpa ihop flera mindre kartongbitar. Till vår runsten behöver du två likadana kartongbitar.

Om du inte vill jobba med papier maché kan du ju bara klippa ut en sån här kartongbit och måla direkt på den. När den är färdig kan du hänga upp den på väggen istället.

Klipp ut remsor av kartong som sedan kommer att bli runstenens sidor. Tejpa fast dessa mellan de två större kartongbitarna. Om du kan använda smältlim till att fästa samman delarna kommer de att sitta ännu bättre. Din runsten är nu ett ihåligt kartongskal. Knyckla ihop gamla dagstidningar och pressa in så många du kan inuti stenen.

Lägga på papier maché

Nu är det dags att lägga på papier machén. Täck hela kartongytan med pappersmassan. Lagg på lite ojämnt, så du får en yta som kan likna en riktig sten.

Sedan kommer det att ta två-tre dagar innan papier machén har torkat. Har du lagt på riktigt tjockt någonstans kommer det att ta ännu längre tid där. Pappret krymper när det torkar. Därför kommer stenens yta att spricka här och där. Då fyller du i med lite mer massa på de ställena.

Målning

När stenen är helt torr kan du måla den med vilken färg som helst. Måla inte med pensel utan sug upp färg i en bit svamp och stöppla. Sedan är det dags att dekorera den. Använd vår runnyckel så kan du skriva vilket meddelande du vill på stenen. Kolla gärna in våra blad med konst från vikingatiden, så kanske du blir inspirerad att lägga till någon snygg bild också!